

Budai Napló

● Várospolitikai, közgazdasági és társadalmi hetilap ●

Alapító: VIRÁG BÉLA

Szerkesztik: LIPPAY GYULA dr. és OLTY ANTAL

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I, KRISZTINA-KÖRÜT 113/b TELEFON: 1-502-96

Ünnepelünk... Budavár felszabadítása

Irta: Sipőcz Jenő főpolgármester

Kétszázötven esztendeje annak, hogy Európa diadalujjongása közben magyar vitézek keze kitűzte a nemzeti lobogót Budavárának vérrel áztatott bástyáira. Buda visszavételének ügye nemcsak a magyarság vágya volt, egész Európáé, a keresztény civilizációé és amikor újból ott tündökölt a kereszt a budai vár tornyain, ünnepelt az egész világ. Buda visszavétele Európa diadala volt Ázsia fölött.

A mostani ünnep, a 250 esztendő évforduló, már egyedül a miénk. Eljöttek ugyan erre az ünnepnapra a külföld képviselői, köztük a megújhodott török birodalom küldöttei is, mégis: ma már egyedül mi tudjuk, mi érezzük csak, mit jelent ez az évforduló, egyedül a mi szívünkben kondul meg az ünnepi harangzó, amely imára hív ezen a napon. Európa közömbösen, érdektelenül halad el a mi nagy ünnepünk mellett, a mai Törökország pedig, amely új utakra lépett és nem álmodozik többé világhatalomról, legfeljebb a diós múlt egyik fájdalmas emléknapiját siratja az évforduló ünnepén.

A miénk, egészen a miénk ez az ünnep. A miénk, mert nemcsak a múlt emlékéért hirdeti, de a jövőt is. Buda már felszabadult, de jaj, nagyon sok Budája van ma a magyarságnak. Vértől megsztuló városok, melyeknek tornyain

Most van kétszázötvenedik évfordulója annak, hogy Budavára felszabadult az oszmán uralom alól. A magyar nemzet multja tele van drámai erejű sorsfordulatokkal, de Budavárának felszabadítása messze, magasan kiemelkedik azok sorából, nemcsak a nemzet sorsára gyakorolt hatása, hanem világraszóló történelmi jelentősége miatt is. Budavára visszafoglalásától függött Magyarország léte és területi visszaállítása, de azon fordult meg az európai népek, a nyugati keresztény műveltség biztonsága is.

Mikor annak idején Mohácsnál elvérzett a nemzet színe-virága és utána egy évtizeddel később Budavára a hódító ellenség kezébe jutott, az ország létében rendült meg, a fővárossal az ország területének nagy része is elveszett. Nemzeti nagylétünk nagy temetője Mohács, mondja a költő, de Budavára elvesztésével már kérdésessé vált egyáltalában nemzeti létünk is. Ugyanakkor a magyar nép válságával kapcsolatban veszélyes helyzetbe került a nyugati műveltség is, mert Budavára elestével kidőlt a keresztény Európa keleti védőbástyája.

A magyar kapu elfoglalásával megnyílt az út és lehetőség arra, hogy a hódító szultánok Európa szívébe hatoljanak. Ez volt mindenkor

vetlenül fenyegette Bécsét. Az oszmán hódítás a katonai célokon és a területszerzésen kívül az izlám terjesztését is szolgálta. Magyarország legázolása az európai kereszténységet sujtó csapás volt. Ezt érezte és látta azután Nyugat a veszedelem növekedéséből, az oszmán hódítás Budavára felszabadításáig állandó gond, állandó viharfelhő maradt Európa számára.

Az elvérzett magyarság az országszéleken hadakozott tovább az ázsiai hódító ellen, a Budavárából kiszorított vitézség és önfeláldozás a végvárakban folytatta a hősi küzdelmet. Szigetvár, Kőszeg, Drégely, Eger azt a küldetést teljesítette, ami Budavár történelmi rendeltetése volt. Zrinyi Miklósban Hunyadi János lelke lobogott, mikor híres téli hadjáratát megindította. Az a másfélszázad, ami alatt Budavára oszmán rabságban sínylődött, a magyar történetnek vérrel és karddal írott hőskölteménye volt.

A keresztény Európa egyre jobban érezte és tapasztalta, hogy milyen nagy jelentősége van Budavárának. A pápa, XI. Ince, aki korának egyik legkiválóbb embere volt, Buda felszabadítását Európa kötelességének mondta. A felszabadító hadjáratot állandóan sürgette és munkálta, a nagy célra "és anyagi se-

pedig azt a létalapot és központot, mely körül a következő századok folyamán kiépült nemzeti léte és területi nagysága. Budavára felszabadításával feltámadt az idők folyamán Szent István birodalma. Ez volt nemzeti szempontból történelmi nagy jelentősége annak az eseménynek, amelynek diósóséges emlékéért feljuttjuk most az évforduló alkalmából rendezett ünnepségek keretében.

A székesfőváros a nemzet nagy multját ünnepli, a felszabadító hősök szellemének áldoz, de azzal a maga multját tiszteli meg, a maga történetének korszakos eseményét idézi az utókor emlékezetébe. Budavára akkor maga a nemzeti lét volt, az ország életének az alapja; a kettő történelme és sorsa teljesen egybeesett. A régi Róma multja a rómaiak történelmét jelenti; Budavára multja pedig a magyarok történelmét beszéli el az utókornak.

Az oszmán hódítóktól visszaszerzett vár anyagi értékben nem sokat jelentett, repedezett falakat, lerombolt bástyákat, füstölgő épületeket vettek birtokukba a diadalmas keresztény hadak. Mégis azt a drága várat szerezték vissza, mely többet ér minden kincsnel és amely örök időkre áll a Duna partján. A házat nemcsak az országhatárok között elterülő